

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobců: **a) I. Y., b) nezl. D. Y.**, právně zastoupeni JUDr. Jaroslavou Mackovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Kloboukova 2191, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 10. 2004, č. j. 63 Az 93/2004 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Jaroslavy Mackové **se určuje** částkou 1875 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobci jako stěžovatelé domáhají zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 4. 2004, č. j. OAM-1518/VL-10-03-2004. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelů o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též zákon o azylu). Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný rozhodl v souladu se zákonem a na podkladě dostatečně zjištěného stavu věci, proto žalobu zamítl.

Stěžovatelé proti tomu v kasační stížnosti uplatňují důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Konkrétně

však pouze namítají, že krajský soud posoudil uvedenou věc v rozporu s platným právním řádem, zejména v rozporu se zákonem o azylu, a že shledávají vážná pochybení v řízení u všech dosavadních orgánů. Vzhledem k tomu navrhují, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ke kasační stížnosti s ohledem na její obsah vyjadřovat nebude a odkázal na správní spis. Pokud jde o odkladný účinek, tak jeho přiznání nepodporuje.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde jsou žadatelé chráněni před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelů žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelé v kasační stížnosti uplatňují důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., konkrétně však pouze namítají nezákonnost napadeného rozsudku a vážná pochybení v řízení jak před krajským soudem, tak před žalovaným.

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že dne 2. 4. 2004 podal první žalobce jménem svým i jménem svého nezletilého syna (druhého žalobce), žádost o udělení azylu, kde uvedl, že o azyl žádá proto, že na Ukrajině, kde pracoval jako pokrývač, měl problémy se svým zaměstnavatelem, který mu odmítal za práci platit a vyhrožoval jak jemu, tak jeho těhotné manželce. Na policii se neobrátil a ze strachu z výhrůžek odjel do České republiky, kde žije od března 2004. O azyl nyní žádá proto, aby si zde legalizoval pobyt. Dále uvedl, že jeho nezletilý syn žádá o azyl ze stejných důvodů jako on. Při pohovoru k důvodům žádosti první žalobce uvedené skutečnosti potvrdil. Žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 4. 2004 žádost stěžovatelů o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Stěžovatelé předně namítají důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v přecházejícím řízení. Při hodnocení důvodnosti této námitky Nejvyšší správní soud vycházel z § 12 zákona o azylu. Podle citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,

jehož občanství má. Podle § 2 odst. 5 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Stěžovatelé v průběhu správního řízení ani řízení před soudem nikdy neuvedli, že by byli na Ukrajině pronásledováni za uplatňování politických práv a svobod, ani že mají obavu z pronásledování z některého z důvodů uvedených pod písmenem b) výše citovaného ustanovení. Naopak prvý žalobce vždy tvrdil, že se obává jen soukromých osob a že příslušné státní orgány na Ukrajině o pomoc nepožádal. Za této situace nemohl žalovaný postupovat jinak, než že žádost stěžovatelů o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelé neuváděli skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být vystaveni pronásledování podle § 12 zákona o azylu. Potíže se soukromými osobami totiž nejsou zásadně důvodem pro udělení azylu. Takovým důvodem by mohly být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelé domáhali poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. V daném případě tomu však nebylo, neboť se prvý žalobce k příslušným státním orgánům o pomoc vůbec neobrátil. Nejvyšší správní soud takto judikuje již konstantně - např. v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51 uvedl, že *žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafií“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhružkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.* Rozhodnutí žalovaného i krajského soudu jsou tak v souladu se zákonem; naplnění tvrzeného důvodu kasační stížnosti uvedeného v 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebylo zjištěno.

Stěžovatelé dále obecně namítali, že shledali vážná pochybení v řízení před správním orgánem i soudem bez toho, aby uvedli jakákoli bližší upřesnění. Proto také Nejvyšší správní soud, který je vázán uplatněnými důvody kasační stížnosti, posoudil tyto jejich námitky jen v obecné rovině.

Co se týče řízení před správním orgánem, je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno. V dané věci stěžovatelé žádné konkrétní pochybení správního orgánu neuvedli a ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný postupoval v rozporu se zákonem, naopak dle názoru soudu žalovaný řádně zjistil skutečný stav věci v souladu se zákonem a jeho rozhodnutí není zatíženo žádnou vadou; důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tak neobstojí.

Pokud jde o rozhodování soudu, ten kromě skutečností uplatněných v průběhu správního řízení musel vycházet i ze žaloby a z důvodů v ní uvedených. Těmi ovšem byly

pouze námitky porušení určitých (v žalobě vyjmenovaných) ustanovení správního řádu a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud na základě soudního a správního spisu dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku řádně vypořádal se všemi žalobními námitkami a i jinak postupoval v daném řízení zcela v souladu se zákonem; k naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak nedošlo.

Rovněž tak neobstojí tvrzený důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť stěžovatelé neuvedli žádné skutečnosti svědčící pro to, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné a ani Nejvyšší správní soud nezjistil, že by v řízení před krajským soudem chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelé, kteří neměli v tomto soudním řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovatelům byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Ustanovená advokátka výši svojí odměny vyčíslila částkou 6200 Kč a to podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. Uvedená vyhláška je však aplikovatelná pouze v občanském soudním řízení (viz § 1); při určení odměny za zastupování ve správním soudnictví je naopak třeba postupovat podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. Soud proto určil odměnu advokátky částkou 1x 1000 Kč a 1x 800 Kč za jeden úkon právní služby při dvou zastupovaných osobách (převzetí a příprava věci) a 1x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 12 odst. 4, § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 1875 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu